

"...

"Mahkememizce, somut norm denetimi yolu ile iptal başvurusuna konu edilen kanun hükümlerinin, Anayasa'nın "Mülkiyet hakkı" başlıklı 35. ve "Hak Arama Hürriyeti" başlıklı 36. maddelerine aykırı olduğu kanaatine varılmıştır.

İlgili kanun hükümleri ile, sınırlı ayni hak sahiplerinin izni/rızası bulunmadıkça, sigortanın tazminatının sigortalıya/malike ödenemeyeceği belirtilmektedir.

İlgili hükümler ile sınırlı ayni hak sahibinin haklarının korunması amaçlanmıştır. Bu amacın, meşru bir amaç olduğu Mahkememiz kabulünde olmakla birlikte, sigortalının/malikin hasarı tahsil etme hakkına getirilen bu sınırlamanın ölçülülük ilkesine aykırı şekilde, mülkiyet ve hak arama hakkının özünü ortadan kaldırır nitelikte olduğu kanaatine varılmıştır.

İlgili kanun hükümleri ile rehin hakkı sahibine hasar bedelinin mal sahibine ödenip ödenmeyeceği hususunda, mutlak bir yetki tanınmaktadır.

Başvuruya konu hükümler nedeniyle, hasara uğrayan malik/sigortalı, ayni hak sahibinin izni/rızası bulunmadığı takdirde, hasarı ödemekle yükümlü kişilerden ödeme yapılması talebinde bulunamamakta, bu hususa ilişkin dava açamamakta, açtığı davalar ise, (ödeme talep etme yetkisi bulunmadığından) aktif dava ehliyeti yokluğu nedeniyle reddedilmektedir. Bu şekilde, sigortalının/malikin hasar bedelini tahsil edemeyerek mülkiyet hakkı ve dava açması engellenerek hak arama hürriyeti ihlal edilmektedir.

İlgili kanun hükümlerinde, rehin hakkı sahibinin rızasının bulunmaması halinde ne yapılması gerektiği, konusunda düzenleme bulunmamaktadır. Bu durum ise, sigortalı/maliki hukuken çözümsüz bırakabilmektedir.

TMK'nın 961. maddesinde, "Bu rızanın bulunmaması hâlinde borçlu, borcunu tevdi etmekle yükümlüdür." hükmü yer almakta ise de, bu hüküm, kanunda, taşınır rehni başlığı altında düzenlenen "Alacaklar ve Diğer Haklar Üzerinde Rehin"lere ilişkin olup, taşınmaz rehinleri yönünden uygulama alanı bulunmamaktadır. Kaldı ki, hasar bedelinin tevdi edilmesi de tek başına malı hasara uğrayanın hasar bedelini tahsil etmesi veya rehin borcundan mahsup edilmesini sağlamamaktadır.

İptali talep edilen kanun hükümleri, kötü niyetli uygulamalara, kanuni dayanak sağlayacak niteliktedir. Şöyle ki;

Uygulamada, alacağı güvence altına almak için taşınır veya taşınmaz mallar rehnedilmekte, rehin konusunu oluşturan taşınır veya taşınmaz malı güvence altına almak için ise, sigorta poliçeleri çoğunlukla (başka bir sigorta şirketinden poliçe düzenlenmesi halinde daha yüksek faiz oranı uygulaması yapılarak) rehin alacaklısının bağlı kuruluşu olan sigorta kuruluşlarınca düzenlenmektedir. Buna göre, sigortacıdan sigorta tazminatını talep edebilmek için, sigorta şirketi ile çoğunlukla ilişkili olan rehin alacaklısı bankanın izninin/rızasının alınması gerekmektedir.

KISACASI; Kanunda, sınırlı ayni hak sahiplerinin bulunması halinde, bu kişiler ile birlikte sigortalı/malikin de haklarının korunması için, sigorta tazminatının kime ne şekilde ödeneceğine dair, menfaat dengesi gözetilerek düzenlenme yapılması gerekirken, ödemeyi

izin/rıza şartına bağlayarak, izin/rıza bulunmaması halinde, sigortalı/malik, sigorta tazminatını talep edemez ve hak arayamaz durumda bırakılmıştır.

ARA KARAR: Gerekçeleri Yukarıda Açıklandığı Üzere;

1- 6102 sayılı TTK'ın 1456/2. maddesinin "Sigortacıya, mal üzerinde sınırlı ayni hak bulunduğu bildirildiği takdirde, ayni hak sahiplerinin izni bulunmadıkça, sigortacı sigorta tazminatını sigortalıya ödeyemez" hükmü ile 4721 sayılı TMK'nın 879/1. maddesinin "Muaccel olan sigorta tazminatı, malike ancak bütün rehinli alacaklıların rızasıyla ödenebilir." hükümlerinin Anayasa'nın "Mülkiyet hakkı" başlıklı 35. ve "Hak Arama Hürriyeti" başlıklı 36. maddelerine aykırı olması sebebi ile belirtilen kanun hükümlerinin iptali için, ANAYASA MAHKEMESİ'NE BAŞVURUDA BULUNULMASINA,

2- Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 46. maddesi gereği, başvuru kararına ilişkin tutanağın (işbu kararın) onaylı örneği, dava dilekçesi ile dosyadaki tüm evrakların onaylı örnekleri ile dava dosyasında sunulan belgelerin tarih sırasına göre başlıklar hâlinde sıralandığı dizi pusulası eklenerek, UYAP sistemi üzerinden, Anayasa Mahkemesi'ne üst yazı ekinde GÖNDERİLMESİNE,

3- Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar, (Anayasa Mahkemesine işin gidişinden başlamak üzere beş ay süreyle) DAVANIN GERİ BIRAKILMASINA,

Dair; Anayasa Mahkemesine İptal Başvurusu Kararı'na karşı kanun yolu bulunmadığından, kanun yolu KAPALI, olmak üzere karar verilmiştir.”